

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАУКИ І ТЕХНОЛОГІЙ**

Ukrainian State University
of Science and Technologies

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІКИ, ПІДПРИЄМНИЦТВА
ТА МЕНЕДЖМЕНТУ В ЕПОХУ ГЛОБАЛЬНИХ ЗАГРОЗ**

*Збірник матеріалів
Всеукраїнської науково-практичної конференції,
присвяченої 90-річчю
кафедри економіки та підприємництва ім. Т.Г. Беня*

27 листопада 2025 року

**Дніпро
2025**

Актуальні проблеми економіки, підприємництва та менеджменту в епоху глобальних загроз : Зб. мат.-лів всеукр. наук.-практ. конфер. 27 листопада 2025 р. / ННІ ДМетІ УДУНТ. Дніпро. 2025. 311 с.

Упорядники: Педько А.Б., к.е.н.,
Чистякова К.В.

Співорганізатори конференції:

- Український державний університет науки і технологій (УДУНТ)
- ННІ «Дніпровський металургійний інститут» УДУНТ
- КЗВО «Дніпровська академія неперервної освіти»
- Інститут чорної металургії ім. З.І. Некрасова НАН України
- ДП «Науково-дослідний та конструкторсько-технологічний інститут трубної промисловості ім. Я.Ю. Осади»
- АТ «Нікопольський завод феросплавів»

Всеукраїнська науково-практична конференція «Актуальні проблеми економіки, підприємництва та менеджменту в епоху глобальних загроз» з нагоди 90-річчя кафедри економіки та підприємництва ім. Т.Г. Беня ННІ «Дніпровський металургійний інститут» Українського державного університету науки і технологій зареєстрована в УкрІНТЕІ.

Посвідчення про реєстрацію проведення заходу № 835 від 17 листопада 2025 р.

У збірнику містяться матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми економіки, підприємництва та менеджменту в епоху глобальних загроз», що була проведена 27 листопада 2025 року кафедрою економіки та підприємництва ім. Т.Г. Беня ННІ «Дніпровський металургійний інститут» Українського державного університету науки і технологій з нагоди свого 90-річчя.

Для науковців, викладачів, державних службовців, економістів промислових підприємств та фінансових установ, студентів економічних спеціальностей.

Матеріали учасників конференції друкуються в авторській редакції. За дотримання норм авторського права, достовірність наведених фактичних даних, посилань на джерела, імена та назви відповідає автор матеріалів.

СЕКЦІЯ 10. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ, АУДИТУ І ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ

*Азаренков Григорій Федорович,
кандидат економічних наук, професор,
професор кафедри обліку і бізнес-консалтингу,
Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця,
м. Харків*

РОЛЬ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО КОНСАЛТИНГУ В ІНТЕЛЕКТУАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Фундаментальні змінами, які відбуваються у сучасній економіці, де провідне місце посідають знання, інформація, цифрові технології та інтелектуальні ресурси, обумовлюють актуальність дослідження ролі обліково-аналітичного консалтингу в інтелектуально-економічному середовищі. Перехід від індустріальної до когнітивно-інтелектуальної моделі господарювання трансформує не лише структуру економічних процесів, а й саму природу управління. У таких умовах ключовим завданням стає здатність підприємств не просто акумулювати інформаційні потоки, а перетворювати їх у стратегічно релевантні знання, що забезпечують підвищення ефективності прийняття рішень. Саме тут формується роль обліково-аналітичного консалтингу, як інтелектуального інструмента, що інтегрує аналітичні, облікові та консультаційні функції у цілісну систему управлінської підтримки.

Інтелектуально-економічне середовище являє собою нову форму організації економічного простору, у межах якого знання, інформація, аналітика та інтелектуальний потенціал людини виступають основними чинниками виробництва, конкурентоспроможності й стійкого розвитку. Ключовою рушійною силою економічного зростання стають не матеріальні ресурси, а когнітивні й інформаційні активи, здатні забезпечувати створення, поширення та використання знань у процесі прийняття управлінських рішень. Тут знання не просто супроводжують економічну діяльність, вони стають і її фундаментом, і її метою одночасно. Таке середовище характеризується високим рівнем цифровізації, комунікаційної відкритості та інтеграції людського інтелекту з технологічними платформами, що забезпечує безперервний обмін інформацією, ідеями та управлінськими моделями. Ключовою рисою цього середовища є мережевість економічних взаємодій, коли підприємства, консультанти, наукові центри, цифрові платформи та споживачі утворюють єдину екосистему спільного створення цінності. Знання циркулюють як стратегічний ресурс, а аналітичні технології виступають інструментами перетворення інформаційних потоків на управлінські рішення. Саме тому аналітичні системи і консалтинг у

такій економіці набувають стратегічного значення, оскільки виконують функцію перетворення даних на прогноз, а прогноз – на конкурентну перевагу.

Зважаючи на зазначене, можна стверджувати, що в інтелектуально-економічному середовищі відбувається зсув від традиційного розуміння інформаційної функції обліку до побудови аналітичної інфраструктури, яка забезпечує створення, верифікацію та використання знань у процесах стратегічного управління. Обліково-аналітичний консалтинг у цьому контексті постає не лише як інструмент забезпечення інформаційної прозорості бізнесу, а як інтелектуальний ресурс стратегічного розвитку [2], який формує методологічні, когнітивні та прогностичні основи управлінських рішень. Його сутність полягає у поєднанні трьох взаємопов'язаних компонентів: облікового, аналітичного та консультаційно-стратегічного, що в єдності забезпечують формування знань, необхідних для адаптації підприємства до складного, динамічного та інформаційно насиченого середовища. (рис 1)

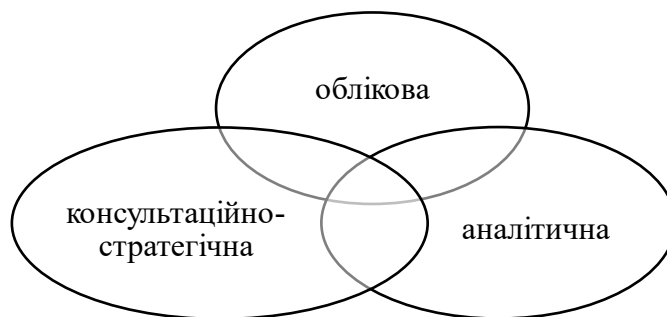

Рисунок 1. Компоненти консалтингу в інтелектуально-економічному середовищі.

У традиційних економічних моделях консалтинг обмежувався дорадчою або діагностичною функцією, спрямованою на розв'язання окремих управлінських проблем. Проте в інтелектуально-економічному середовищі його природа зазнає сутнісної трансформації. На зміну концепції консалтингу як зовнішнього експертного супроводу приходять модель інтелектуально-аналітичного партнерства, у межах якої консультант і підприємство спільно формують систему знань, стратегічних прогнозів і управлінських рішень. Така взаємодія передбачає активне використання інструментів когнітивної аналітики, цифрових моделей бізнес-процесів, систем підтримки прийняття рішень (DSS) та елементів штучного інтелекту, що перетворюють консалтинг на складову інноваційної екосистеми підприємства.

Одним із ключових напрямів еволюції обліково-аналітичного консалтингу є інтелектуалізація аналітичної діяльності, яка забезпечує перехід від репродуктивного аналізу до когнітивного моделювання управлінських сценаріїв. У цьому контексті аналітична функція перестає бути статичною, вона набуває властивостей адаптивності, самонавчання та здатності до передбачення економічних тенденцій. Використання технологій машинного навчання, інтелектуального прогнозування, семантичного аналізу даних створює підґрунтя для формування аналітичних систем нового покоління [5], здатних до самостійного виявлення закономірностей і формування рекомендацій

стратегічного характеру. Саме така аналітика перетворює консалтинг на інтелектуальний центр підприємства, у якому знання стають не продуктом, а активом.

Важливою характеристикою сучасного обліково-аналітичного консалтингу є його цифрова інтегрованість. Завдяки впровадженню хмарних технологій, платформ цифрового аудиту, аналітичних панелей і блокчейн-рішень відбувається перехід до data-driven управління [1], коли стратегічні рішення ґрунтуються на безперервному потоці достовірних і структурованих даних. Така модель створює передумови для побудови аналітично-консалтингових екосистем, у яких взаємодіють внутрішні й зовнішні суб'єкти економіки знань: підприємства, консультанти, ІТ-платформи, освітньо-наукові інституції. Обліково-аналітичне забезпечення в цьому випадку виконує роль ланки, що забезпечує консолідацію інформаційних потоків і перетворення їх на стратегічний інтелект [4]. Сутність обліково-аналітичного консалтингу у сучасному середовищі розкривається у його здатності забезпечувати синергію аналітики та стратегічного управління. Аналітичні результати не існують окремо від процесу ухвалення рішень, а інтегруються в нього як когнітивна складова, що визначає логіку і зміст управлінської діяльності [3]. Така взаємодія створює замкнений аналітико-стратегічний цикл, у межах якого дані перетворюються на знання, а знання на рішення, а результати рішень на нові аналітичні орієнтири. Цей безперервний процес, характерний для інтелектуально-економічних систем, забезпечує адаптивність підприємства до змін середовища та підвищує його інноваційну спроможність.

Не менш важливим напрямом розвитку є інституціоналізація обліково-аналітичного консалтингу, що відбувається через розширення його ролі у формуванні нових управлінських стандартів, процедур прозорості та етичних норм взаємодії. В умовах інтелектуальної економіки консалтинг перетворюється на механізм управління знаннями, який забезпечує баланс між інформаційною відкритістю, стратегічною конфіденційністю та корпоративною відповідальністю. Інституціональна форма цього процесу виражається у появі нових професійних ролей аналітиків-консультантів, архітекторів даних, стратегічних радників із цифрової аналітики, які формують новий тип управлінської культури.

Таким чином, роль обліково-аналітичного консалтингу в інтелектуально-економічному середовищі полягає у його місії інтегратора знань, технологій і стратегій, що поєднує аналітичні інструменти з когнітивними моделями мислення та цифровими системами підтримки рішень. Він формує основу для інтелектуалізації управління, створює умови для розбудови економіки знань і сприяє формуванню підприємства нового типу, яке функціонує на засадах стратегічного передбачення, цифрової аналітики та інтелектуальної адаптивності.

Список використаних джерел:

1. Баланюк І. Ф., Сас Л. С., Кузьмін Т. Л., Смушак М. В. Цифрові технології обліково-аналітичного забезпечення та економічного контролю

аутсорсингової й консалтингової діяльності підприємств. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2024. № 1(20). С. 363–371. DOI: <https://doi.org/10.15330/apred.1.20.363-371>

2. Кіндрацька Л. М. Інноваційні трансформації обліково-аналітичного забезпечення управління бізнесом. *Фінанси України*, 2024 № 3. С. 116-128. DOI: <https://doi.org/10.33763/finukr2024.03.115>
3. Лиска П. Розвиток обліково-аналітичного забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю. *Сталий розвиток економіки*. 2024. Вип. 3(50). С. 236–243. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-50-35>
4. Людвенко Д.В., Томілова-Яремчук Н.О., Непочатенко А.В. Особливості впливу обліково-аналітичних даних на консалтингове забезпечення екопідприємництва. *Причорноморські економічні студії*. 2024. № 90 С. 65 – 72 DOI: <https://doi.org/10.32782/bses.90-10>
5. Putra, D. M., & Juniardi, E. (2025). Artificial intelligence in accounting: Transforming financial management and decision-making. *Journal of Accounting and Finance*, № 25(2), p. 45-62. URL: https://www.researchgate.net/publication/389597818_Artificial_Intelligence_in_Accounting_Transforming_Financial_Management_and_Decision-Making.

*Бессонова Світлана Іванівна,
кандидат економічних наук,
професор кафедри фінансів, обліку та банківської справи,
Сурган Вікторія,
здобувач другого рівня вищої освіти
Приазовський державний технічний університет,
м. Дніпро*

ГЛОБАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ ГАРМОНІЗАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНИХ ТА МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

В умовах сьогодення глобалізації економічного простору та розвитку міжнародних фінансових ринків питання гармонізації стандартів бухгалтерського обліку набуває особливого значення. Відмінності у національних підходах до ведення обліку, оцінки активів і зобов'язань, формування фінансової звітності ускладнюють порівнянність фінансової інформації, створюють бар'єри для інвесторів і знижують рівень прозорості бізнес-середовища. Саме тому процес зближення національних систем обліку з Міжнародними стандартами фінансової звітності став одним із ключових напрямів розвитку бухгалтерської науки і практики.

Гармонізація бухгалтерського обліку розглядається як процес узгодження принципів, методів і підходів, що застосовуються у різних країнах, з метою досягнення порівнянності та прозорості фінансової інформації [1, 10]. На відміну від уніфікації, яка передбачає повну стандартизацію, гармонізація забезпечує